

ASSOCIACIÓ CATALANA DE L'ORGUE

informatiu

DE L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE L'ORGUE

www.acorgue.cat
full@acorgue.cat

Número 34

HIVERN 2007

Pòrtic

La Junta Directiva d'aquesta Associació la componen actualment 10 persones: 5 titulats superiors d'orgue, 3 estudiants i 2 organistes aficionats. No som més que una representació de tot el col·lectiu de persones associades que conformen l'ACO. No som la Direcció General d'una empresa organitzadora de concerts i la nostra participació no està retribuïda econòmicament car aquesta és l'essència d'una entitat com la nostra sense afany de lucre: dediquem les estones que podem perquè l'ACO tingui un sentit i faci el possible per a mantenir i endegar els projectes.

L'Assemblea General és el màxim òrgan directiu, i allí és on tot soci té veu i vot i poden establir-se les línies d'actuació de l'entitat perquè la Junta Directiva hi treballi durant l'any.

Enguany, la renovació de càrrecs afecta al 90% de la Junta actual i us animo a la participació activa en el sí de l'Assemblea i de la mateixa ACO. Si bé pot ser que molts socis no puguin oferir el compromís de formar part de la Junta, segur que tenen coses a proposar que permetin que la Junta no actuï "a cegues" després de cada Assemblea General. La crítica és fàcil, el compromís i la dedicació altruista no ho són tant, així doncs: PARTICIPEM-HI!

Hèctor París

Informe de secretaria

El moviment de socis des de l'anterior edició del Full Informatiu ha estat el següent:

Altes	4
Baixes	3
Total socis a 10/2/07.....	172

**L'horari de secretaria és:
dimarts de 10 a 14 h.**

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA

24 de març, 10 h.

Seu social de l'ACO

Carrer de Rocafort 242 bis, 1r
Barcelona

III Simposi de l'Orgue

Dels dies 23 a 26 del passat mes de Novembre es va celebrar un esdeveniment de gran importància en el context del món de l'Orgue en el nostre país: el 3r. Simposi de l'Orgue a Catalunya, una de les principals activitats organitzades per l'ACO durant l'any passat, degudament anunciada en l'anterior número del Full i en un tríptic enviat a tots els socis (amb tota la informació disponible, com sempre, al nostre portal WWW.ACOrgue.cat). Va ser una edició amb novetats importants respecte a les dues anteriors quant a la tipologia i estructuració dels diversos actes.

Objectius i organització. Si les dues primeres edicions es van centrar en la figura de Gabriel Blancafort i en l'Orgue Romàntic, respectivament, aquest 3r. Simposi ha girat al voltant de la restauració i conservació dels orgues, un aspecte al qual es tendeix a donar cada vegada més importància, i no pot ser d'altra manera (donada la situació actual) si volem transmetre adequadament a les generacions futures el patrimoni organístic que se'ns ha llegat. Aquesta temàtica, d'una evident traducció pràctica immediata, ha vingut acompanyada d'una nova *filosofia* d'estructuració dels esdeveniments del Simposi, més oberta i flexible:

* Pel que fa a la seva tipologia, no només hem tingut ponències, sinó també taules rodones, comunicacions,... i concerts, amb la qual cosa s'ha complementat el gaudi *intel·lectual* de les sessions *teòriques* amb el *valor afegit* de gaudi *sensorial* de les interpretacions musicals i, al mateix temps *afegir-hi* una dimensió més *divulgativa* (Tots els concerts eren oberts gratuïtament al públic,

>>>

inscrit o no.), una dimensió de la *difusió* del món de l'Orgue que també entra dins dels objectius d'aquest tipus d'actes. A part, no oblidem que s'ha inclòs en el marc del Simposi la Reunió d'Associacions Locals d'Amics de l'Orgue a Catalunya.

* Respecte a la ubicació física dels actes, s'ha passat de la concentració en un sol lloc (Montserrat en les 2 primeres edicions) a repartir-ho en diversos espais de Barcelona i rodalia, singularment en funció dels orgues triats per a realitzar-hi els concerts, per tant en aquest sentit el Simposi ha guanyat en projecció geogràfica (vetllant a la vegada per evitar grans desplaçaments entre actes dins d'un mateix matí o tarda).

Preludi al Penedès. Tot i que la presentació-inauguració oficial tingué lloc el Divendres 24-11, ja el dia anterior al vespre es va *obrir el foc* amb un concert a l'orgue Estadella de Sta. Maria de Vilafranca del Penedès, a càrrec de Gottfried Mayer amb la col·laboració de la soprano Gundula Bernhold; fou un *preludi* del Simposi que va agradar força al nombrós públic assistent.

Obertura, ponència i concert sobre Karg-Elert, i Reunió d'Associacions. I l'endemà ja començà el gruix de l'esdeveniment: a partir de les 17 h. la gent va anar arribant a la Parròquia de la Concepció, on s'esdevindrien les primeres sessions de treball d'aquella tarda, i el concert al vespre. Després d'una breu presentació i agraïment als assistents a aquest 3r. Simposi, a càrrec del President de l'ACO, Hèctor París, i del seu Vicepresident i membre de la Comissió Organitzadora del Simposi, Raúl Prieto, es donà pas a la conferència sobre "El compositor alemany Sigfrid Karg-Elert": Amb la finalitat de donar a conèixer a Catalunya l'obra d'aquest gran compositor germànic *romàntic-impresionista* (que en els darrers anys està irrompent amb força en els programes de concert d'arreu del món), la ponent Dorothee Mauser, anà desgranant els diversos aspectes de l'obra de Karg-Elert, que foren il·lustrats amb exemples a l'orgue per Gottfried Mayer, el mateix organista del concert de la nit anterior a Vilafranca, el qual, també juntament amb la soprano Gundula Bernhold, repetiria més tard el mateix repertori en el concert a l'orgue OESA de l'església de la Concepció (20:30 h.). Entremig de l'esmentada ponència i el concert tingué lloc la Reunió d'Associacions Locals (19 h.), de la qual es parla en una altra ressenya en aquest mateix Full.

Ponències-debat sobre restauració i conservació. Al dia següent (Dissabte 25-11) arribà la jornada central, on entre altres tingueren lloc els actes corresponents al *centre d'interès* d'aquesta edició: Tal com ja anunciava el text de presentació en el tríptic d'inscripció al Simposi, el

propòsit principal d'aquest darrer ha estat "crear un marc de debat a l'entorn de la protecció i la recuperació del patrimoni organístic", amb la finalitat de poder aconseguir, per a l'ACO, els criteris necessaris per tal d'iniciar la construcció d'una política clara i consensuada (dues característiques imprescindibles per a una acció conjunta i eficaç) en relació a aquesta problemàtica. Per això es van convidar especialistes d'altres àrees de l'Estat espanyol perquè ens expliquessin la tasca que estan duent a terme en aquest camp en les respectives administracions, i poder aprendre dels èxits obtinguts, sense menystenir naturalment les aportacions provinents del nostre propi país. Així doncs, ja de bon matí (9:30 h.), a l'Auditori de la seu de l'ACO, vam rebre amb interès les ponències dels organistes Andrés Cea (per part d'Andalusia) i Bruno Forst (per part de Castella-Lleó), ambdós involucrats en el tema de la restauració i la conservació del patrimoni organístic en les respectives comunitats; posteriorment, en el marc d'una taula rodona introduïda i moderada per Romà Escalas (President de l'Associació Catalana de Musicologia i Director del Museu de la Música de Barcelona), els dos ponents anteriors i tots plegats vam compartir un interessant debat d'on sortiren idees i plantejaments de caràcter general molt interessants de cara a enriquir l'estratègia de l'ACO sobre aquest tema a Catalunya. A més, entremig es va llegir un comunicat del "Consorci de Santiago" (que finalment no va poder ser representat en persona al Simposi) que explicava la seva política sobre el patrimoni organístic a Galícia. Andrés Cea ens va obsequiar amb un *passi de diapositives* de diversos orgues històrics d'Andalusia, mostrant detalls del seu procés de restauració si esqueia. Fou, doncs, un matí intens de treball que ens va permetre ampliar una mica més el bagatge de coneixements (de cada u en particular, i també de l'ACO com a institució) en relació a un tema tan crucial per a la *bona salut* de l'Orgue (en el nostre país i en tots els altres). La cosa es mereixia un bon dinar, en el qual vam tenir l'oportunitat de *comentar mútuament la jugada* distesament i conèixer-nos una mica més entre nosaltres.

Comunicacions. En acabat de dinar (16 h.) era el torn de les comunicacions, també des de l'auditori de la seu de l'ACO; en aquesta ocasió n'hi va haver una de Wenceslau Guarro (Enginyer Tècnic en Imatge i So, i estudiant d'Orgue), que va presentar el que havia estat el seu Treball Final de Carrera d'Enginyeria, el "Generador d'envolupant ADSR aplicat a un orgue de tubs". Era una proposta d'enriquiment de la tímbrica del *rei dels instruments* a través d'un sistema de control precís de l'envolupant de cada nota (*terme referit en aquest cas a l'evolució del nivell de flux d'aire aplicat al tub, que 'grosso modo' determina l'amplitud i el contingut harmònic-freqüencial del seu so*), un sistema on l'organista podria escollir com a paràmetres

>>>

Avís de publicació de dades

Properament enviarem als socis el llistat d'associats, amb el nom, adreça, telèfon i correu electrònic. Aquesta és una pràctica habitual de l'ACO, que s'ha anat realitzant els últims anys, per afavorir la comunicació entre els socis. Enguany hem cregut convenient actualitzar-la, especialment per completar les adreces de correu electrònic, i per tant us demanem que ens feu arribar les variacions respecte a l'última llista.

Alhora, sapigueu que aquestes dades només s'envien als socis i per tant no es difonen per altres canals. Tot i així, si creieu convenient no aparèixer en aquest llistat, no dubteu a fer-nos-ho saber a través del correu electrònic aco@acorgue.cat o dels altres mitjans, abans de la publicació del proper Full Informatiu de Primavera.

>>> preajustables el temps d'atac i de deix de cada nota (com comença i com deixa de sonar cada tub, i a més configurable individualment per cada registre), així com altres paràmetres característics de l'envolupant del so, com són la Decaiguda i el nivell de Sosteniment (*de l'acrònim anglès ADSR, que designa el tipus bàsic d'envolupant sonora: "Attack, Decay, Sustain & Release"*).

Ponència sobre els temps. Més tard, aquella mateixa tarda (18:30 h.) tenia lloc a la Basílica de la Mercè l'última ponència del simposi, "La pràctica dels temps", a càrrec del professor de Sonologia de l'Escola Superior de Música de Catalunya, Pere Casulleras, que va tractar sobre un dels temes que ha despertat més interès en els darrers anys: el desenvolupament al llarg de la història dels diversos sistemes d'afinació. Com tantes altres coses en el camp de la música, no es tracta tan sols d'un problema complex de recerca històrica, sinó que presenta tot un ventall de possibilitats i de limitacions per a la pràctica actual: avui, per als orgueners, la restauració d'un orgue implica la tria d'un temperament i per als organistes, la tria d'un repertori. Pere Casulleras va fer una exposició molt didàctica de la successió dels temps, des del sistema pitagòric fins al temperament igual, descrivint-los amb claredat i concisió i explicitant els factors que han conformat la seva evolució històrica. Alhora, entrelaçant l'explicació teòrica, va oferir abundants exemples musicals, mitjançant l'ajuda d'un teclat electrònic preparat amb gran nombre de temperaments, que encara que el seu ús en un simposi de l'orgue podia semblar "provocador", per necessitats pràctiques va resultar força útil. Així, escoltant diversos fragments d'obres aplicant-hi els diferents temps, vàrem poder comparar-los i extraure'n conseqüències. Finalment, anant més enllà d'una intenció descriptiva i desmarcant-se de certs tòpics simplificadors, Pere Casulleras també va plantejar, d'una manera força imaginativa, diverses hipòtesis vers la pràctica musical actual, en tant que la recerca històrica, ja sigui per la

imprecisió de les fonts o pel marge insalvable existent en la correspondència entre els dictàmens dels teòrics i la pràctica real, manté certes incògnites, tot deixant el debat obert.

Concert "2 x 1" a Sta. Maria del Mar. Per tancar la jornada, què millor que un bon concert com el que vam poder sentir a l'església de Sta. Maria del Mar (21 h.), amb un repertori molt amè, apte també a les particularitats de sonoritat i afinació de l'*orgue menor* d'aquesta basílica, que a més ens va servir una mica com una demostració auditiva suplementària de la darrera ponència, de fins a quin punt el temps utilitzat (el tipus d'afinació) influeix en la manera com ens *arriben (impressionen)* les composicions musicals. Un *plus* d'interès fou aportat pel fet que el concert es va dividir en dues parts cada una de les quals tocada per dos organistes de característiques força diferents (Andrés Cea i Bruno Forst, els ponents de les conferències del matí).

Postludi al Maresme. L'endemà Diumenge 26, els actes del Simposi es prolonguen per acomiadar-lo amb sengles concerts dels mateixos intèrprets de la nit anterior (Andrés Cea i Bruno Forst) -amb repertoris diferents-, el primer organista a l'orgue Späth de l'església parroquial de Cabrera de Mar al migdia (12:45 h.), i el segon a l'orgue Estadella de la Basílica de Sta. Maria de Mataró a la tarda (18 h.).

Com a conclusió, podem considerar amb satisfacció que aquest 3r. Simposi de l'Orgue a Catalunya ha estat un èxit en la mesura que per a l'ACO s'han complert els objectius plantejats pel que fa a la temàtica principal: assolir propostes interessants de cara a iniciar una política eficaç de protecció i recuperació del patrimoni organístic català; a part, evidentment, de l'*enriquiment personal* en diferents camps del món de l'Orgue que ha pogut representar per a tots i cada un dels assistents.

Wenceslau Guarro/Jonatan Carbó

Valoració de la reunió d'Associacions

Reunió d'Associacions Locals d'Amics de l'Orgue

El divendres 24 de novembre de 2006 a les 19h, dins la celebració del III Sípòsium de l'Orgue, l'Associació Catalana de l'Orgue també va incloure en el programa una reunió d'associacions locals d'amics de l'orgue a Catalunya. L'any 2005 es va fer una primera reunió que va aplegar un nombre discret d'associacions, però en aquesta darrera ocasió es va triplicar el nombre d'associacions representades.

La reunió va tenir lloc a la Parròquia de la Puríssima Concepció de Barcelona, tal com s'havia informat a tots els socis a través dels programes del Sípòsium repartits per correu postal amb un mes d'antelació i també a totes les associacions de l'orgue registrades oficialment a Catalunya, a les quals s'havia informat a través de diferents mitjans: trameses postals, correu electrònic i pàgina web.

La reunió es va iniciar amb una presentació a càrrec d'Hèctor París, com a President de l'ACO, i tot seguit es van tractar tots els temes exposats en l'ordre del dia:

-Els recursos econòmics de les Associacions.

-Assessorament per a les Associacions, tant per a restauració, com per a ajut en l'obtenció de subvenció per

a restauració d'orgues.

-Dia de la Música

-Col·laboració ACO-Associacions locals en concerts d'estudiants.

-Comunicació entre ACO i associacions.

Tot i que s'emmarcava en el III Sípòsium de l'Orgue, s'ha tractat d'una activitat oberta i gratuïta, a la qual podien participar tots els representants de les Associacions Locals de l'Orgue i tots els interessats en crear-ne de noves, sense necessitat d'inscriure's al Sípòsium i sense l'obligatorietat de ser, directament, soci de l'ACO.

El temps de disposició per a la realització d'aquesta activitat es va fer curt i en conclusió es va demostrar una sincera voluntat d'encoratjar totes les associacions que continuïn la seva important tasca i a potenciar el diàleg, la comunicació i la intercomunicació, ja que no només permetrà afavorir individualment cada associació sinó que afavorirà que l'Orgue a Catalunya tingui una major presència, un major pes sobre les institucions i una major consideració a tots els nivells.

Carme Godall

Actualització constant del web de l'ACO

La pàgina web de l'Associació, www.acorgue.cat, ha augmentat en continguts i dinamisme. Després de la renovació en el disseny i la ubicació, gràcies a la consòcia Nídia Berbegal i a Hèctor París, respectivament, s'ha enriquit en apartats i informació degudament actualitzada tot desapareixent, gradualment, els espais "en obres".

La Web, com a mitjà de comunicació de l'Associació, ha informat no solament dels concerts d'orgue dels quals hom estava al corrent, sinó que també ha prestat el seu servei informant a l'entorn del III Simposi de l'Orgue i de la Reunió amb les Associacions locals d'Amics de l'Orgue, amb apartats creats *ex profeso* per a l'ocasió, així com dels diferents cursos que s'han dut a terme i dels quals hem rebut informació.

S'han incorporat més orgues, completant els que hi apareixien i incloent-hi la major part d'instruments que actualment formen part del cicle Els Orgues de Catalunya. Des de l'apartat de concerts es pot conèixer la disposició de l'instrument on es realitza el concert

mitjançant un enllaç. L'apartat de recursos s'ha ampliat afegint-hi un nou espai dedicat a l'ensenyament d'orgue, amb tots els centres on s'ensenyava orgue al nostre país i amb un enllaç directe al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Igualment, des de fa uns mesos el Fòrum de l'Orgue torna a estar activat i ofereix la possibilitat de generar un diàleg continu en català a l'entorn de l'orgue. L'espai d'enllaços s'ha ordenat per tal de facilitar-ne un xic la consulta i s'ha incorporat un comptador de visites a la pàgina d'inici.

Esperem que totes les sòcies i els socis es puguin beneficiar de la millora de la pàgina web de l'ACO i que amb el transcurs del temps i amb les successives millores sia un punt de referència del món de l'orgue a la xarxa des de Catalunya i en català. Tanmateix són benvingudes les aportacions per tal de completar-ne el contingut, ja sia informant de concerts, cursos i aportant informació d'orgues, com fent-hi esmenes i suggeriments, mitjançant el Fòrum o l'adreça de correu electrònic web@acorgue.cat.

Marcel Martínez

Els orgueners informen

L'Orgue de l'Auditori de Tenerife en DVD

Ha sortit al mercat un DVD amb el concert d'inauguració de l'orgue de l'auditori de Tenerife.

Es tracta de l'enregistrament en directe del concert celebrat el dia 3 de desembre de 2005, a càrrec del genial intèrpret i improvisador Wolfgang Seifen amb les imatges que es varen projectar pel públic assistent a aquell esdeveniment.

La primera part del concert és una demostració de les diverses famílies i sonoritats de l'orgue, que s'alternen amb un seguit d'imatges de la construcció d'aquest instrument, dels plànols fins a l'afinació final, amb imatges del taller, del transport i la instal·lació a Tenerife. La segona part és un poema simfònic que l'intèrpret va improvisar damunt les imatges de tres temes naturalistes de les Illes Canàries: textures, ones i Teide. La tercera part és una obra d'improvisació a càrrec d'un conjunt de 9 organistes. El menú es completa amb un capítol sobre l'auditori, obra del famós arquitecte Santiago Calatrava.

Tot plegat és un document interessant sobre un dels instruments amb més ressò internacional donat el seu caràcter avantguardista i innovador.

Per comandes podeu posar-vos en contacte amb:

ORGANPROMOTION

Schlossplatz 5

D-72172 SULZ A.N.

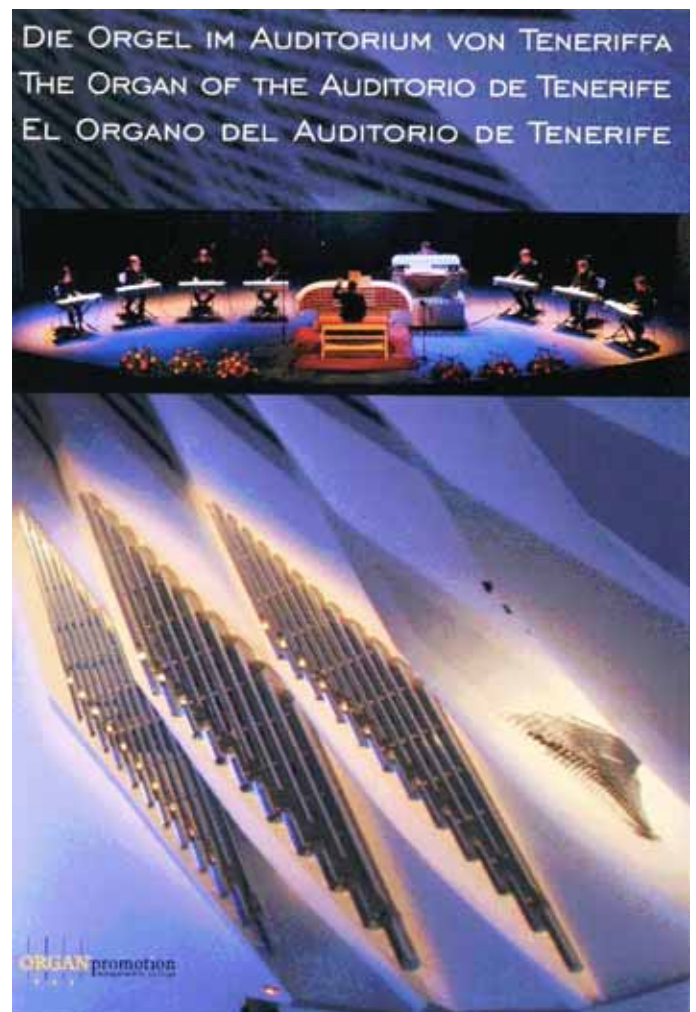
A L E M A N Y A

Tel. +49 (0) 7482 - 91 39 30

Fax +49 (0) 7482 - 91 39 29

Web: www.organpromotion.org

Email: organpromotion@gmx.de

Albert Blancafort

Jornada de portes obertes

Entenem i sentim que una de les facetes que contempla l'art de l'orgueneria és la difusió de totes les activitats que abraça el món de l'orgue. És per això que mantenim la nostra iniciativa en realitzar jornades de portes obertes al taller on es troben de manera excepcional els tres components de la pràctica musical: l'orguener constructor o restaurador d'instruments de diferents característiques i dimensions, l'organista intèrpret amb diferents orígens i formació, i les partitures de diferents èpoques i autors.

Per nosaltres aquesta activitat ens permet observar el nostre treball posat a prova per les mans de diferents intèrprets, i permet analitzar còmodament i amb deteniment als organistes i experts les característiques de cada instrument; als afeccionats en general els permet aproximar-se al món dels orgues en un context diferent, obert, didàctic i no tan formal com podria ser el destí definitiu de cada orgue.

En aquesta ocasió es troben excepcionalment units orgues nous i històrics, que ens permeten altre cop mirar cap enrera per seguir avançant:

D'una banda l'orgue històric de Castaño del Robledo (Huelva) del qual la Junta de Andalucía ens ha confiat la seva restauració juntament amb altres instruments dins d'un ambiciós pla de conservació i difusió del seu patrimoni organístic. Construït per Francisco Ortiguez entre 1748 i 1755, instrument que tot i la seva modesta envergadura disposa en el seu interior d'un veritable tresor: el seu material sonor, la seva tuberia, en definitiva el seu so, la seva música.

Els seus tubs gens modestos frueixen d'una magnífica factura i d'una harmonització potent. Segurament són tubs molt antics que l'orguener va reutilitzar per aquest instrument sense adaptar-los al nou recinte, la seva sonoritat satisfà més les necessitats d'un gran temple catedralici que les d'una parròquia de la serralada de Huelva. Possiblement uns anys enrera aquest mateix orguener havia desmuntat l'orgue flamenc de Maese Jorge, que durant dos segles havia cantat en la immensa Catedral de Sevilla, potser aquests siguin part dels tubs d'aquell important instrument.

Per una altra banda tenim els nous instruments encarregats per l'Excm. Ajuntament de Navalcarnero, preciosa vila propera a Madrid que actualment fa un gran esforç en conservar, recuperar i difondre el seu patrimoni cultural. Quan ens varen sol·licitar un projecte per als instruments de l'església de San José i l'ermita de la Vera Cruz (actualment en reconstrucció i restauració respectivament), els vam respondre amb una proposta orientada en l'esperit dels orgues de l'època dels respectius temples. L'estètica dels seus mobles s'ha desenvolupat en col·laboració amb els arquitectes D. Raimundo Estepa i D. José Miguel Rueda.

Pel que fa a l'església de San José no es tractava de construir una rèplica d'algun instrument conservat, si no complementar amb una nova obra un panorama organístic existent fins al segle XVII i que ara està completament desaparegut en tota la península. Per aquest motiu, atenent els suggeriments del musicòleg i organista D. Andrés Cea, vàrem proposar la construcció d'un orgue orientat en l'escola madrilenya de la família

Ávila, directament vinculada amb les novetats que flamencs, francesos i italians aporten en els seus treballs a la Cort. La disposició de registres, el teclat en harmònic amb tecles dobles per a alguns sostinguts i bemolls, així com l'harmonització i el temperament realitzat, faran d'aquest un instrument singular.

Per a l'ermita de la Vera Cruz hem realitzat un instrument evolucionat a partir dels orgues Realejos (instruments que portaven el seu so brillant i enèrgic fora dels temples catedralicis, de petites parròquies i ermites en celebracions especials i processons). La funció que donem a aquest instrument no és només satisfer les necessitats litúrgiques, sinó la d'obtenir un paper en les importants funcions culturals del temple, per això la nostra proposta contempla la construcció d'un orgue que permeti una diversa gamma d'activitats (recitals d'orgue sol, instrument acompanyant d'orquestrades, corals o grups de cambra, orgue d'estudi, etc.) en aquest sentit les seves característiques són: tot i disposar de 9 registres repartits en dos teclats i pedal, permet que mantingui la qualitat d'instrument transportable.

Amb aquest contrastat conjunt d'instruments volem realitzar els pròxims dies 3 i 4 de març una nova jornada de portes obertes al nostre taller d'El Papiol. A partir de les 16.00h. es realitzaran activitats divulgatives i a les 17.00h. es realitzaran concerts informals.

En la nostra pàgina www.grenzing.com podran trobar més informació, fotos i les disposicions dels instruments.

Esperem que tinguin ocasió de participar amb nosaltres d'aquestes jornades festives al nostre taller.

*El Papiol, 10 de gener de 2007
Gerhard Grenzing*

Els orgueners informen

Nou orgue Spaeth per a l'església de Sant Vicenç de Montalt

Composició:

- Orgue Major
- 1. Flautat Major 8'
- 2. Flauta Xemenieia 8'
- 3. Octava 4'
- 4. Flauta de fusta 4'
- 5. Quinzena 2'
- 6. Ple de 3 fileres 2'+1/3+1
- 7. Trompeta Real 8'

- Cadireta Interior
- 8. Dotzena 2 2/3'
- 9. Sesquialtera 2 2/3'+1 3/5
- 10. Flautí 2'
- 11. Corn de Nit 4'
- 12. Violó 8'

- Pedal
- 13. Flauta cònica 8'
- 14. Subbaix 16'

Organos Spaeth S.L. España

Trobada d'organistes d'església a Eivissa, 4 i 5 de novembre de 2005

"Eivissa, petit bocí de la terra catalana que arrencà la tramuntana i enmig de la mar florí". Amb aquestes paraules del poeta eivissenc Marià Villangómez vàrem ser rebuts cordialment pel Conseller de Patrimoni d'Eivissa i Formentera. Havíem trobat acolliment al poble d'Es Cubells, a la casa d'exercicis Sta. Teresa de les GG. Carmelites del P. Palau enmig d'un paisatge bellíssim: uns 25 organistes, més el nombrós grup d'animadors de Cant per a la Litúrgia, amb motiu de la seva XXVa Trobada General. La comissió organitzadora, en presència del rector de la parròquia de St. Josep, ens va presentar el seu programa d'activitats, curull de celebracions litúrgiques i visites als orgues de les diferents parròquies de l'illa.

Després d'un bon dinar a l'hostatgeria vàrem fer camí cap a la ciutat d'Eivissa, amb l'objectiu de visitar la parròquia de Santa Creu. L'orgue, inicialment darrera l'altar, fou desmuntat per l'aluminosi i portat al costat lateral, que és on fa una més gran presència i la qüestió de l'acompanyament musical queda millor resolta. Consta de 2 teclats; no hi ha cadireta, i té 23 registres. Disposa d'una trompeteria exterior, una batalla de 8' i 4'. Com a curiositat destaquem que la regalia es troba al segon teclat. El flautat, més suau, és de la 2a època d'en G. Blancafort, d'acord amb l'orgueneria espanyola. El seu orgue Major és més gran que el de St. Josep de Sa Talaia que aniríem a veure a continuació. Aquesta església data de l'any 1726 i el seu orgue, de nova construcció, obra de Pere Reynés, consta de 2 cossos, Orgue Major i Cadireta, té 3 teclats, disposa de 20 registres més un pedaler i té tres diferents plans sonors. A l'Orgue Major hi ha una batalla d'un sol joc. El moble, de fusta eivissenca, amb detalls daurats, està en plena harmonia amb l'altar, policromat. L'orgue fou novament inaugurat amb motiu de la nostra visita, mitjançant un concert per dos professors del Curset i una cantada del nombrós grup d'animadors. L'endemà, diumenge, Francesc X. Torres, canonge de la S.E. Catedral ens va fer una ponència sobre la història de la música a la catedral d'Eivissa. Després de la missa amb l'exhibició dels grups autòctons de música tradicional i l'actuació del seu esbart dansaire, els autocars ens van facilitar el camí cap al restaurant, no sense una excursió prèvia, fent servir les nostres cames, cap a Cala d'Hort, amb unes vistes precioses sobre el mar, d'aigües tranquil·les, cristal·lines, d'un blau turquesa. Davant de la nostra mirada, dos illots rocosos, escarpats: Es Vedranell i Es Vedrà. Aquest últim, el lloc més bell i solitari de l'illa, oferí al Beat Francesc Palau l'estada ideal per a la contemplació. A continuació, viatge cap al nostre restaurant. Una paellada gegant, preparada per a uns cent comensals, va reanimar el nostre grup a l'hora del dinar, i després d'una llarga sobretaula vàrem fer la nostra visita a Santa Maria, La Major. El conveni signat l'any 1234 per Guillem de Montgrí, Pere de Portugal i Nunó Sanç, futurs conqueridors de les illes

Pitiüses, fixava com una de les primeres obligacions la creació d'una parròquia dedicada a Santa Maria, a la vila d'Eivissa. L'orgue, de la factoria OESA, consta de dos teclats, un pedaler i 23 registres. Abans d'acabar el nostre passeig per l'illa, visita a l'església del "Convent" – parròquia de Sant Pere Apòstol, fundada l'any 1592 pels frares dominics que s'havien establert a l'illa. L'orgue data del S. XVII, és d'un sol teclat, té pedaler i disposa de 8 registres, partits. Els amants de la trompeteria s'hi van lluir, fent-la sonar amb obres de l'època. Al capvespre ens fou ofert pel Senyor Conseller un recorregut turístic per la ciutat d'Eivissa, tradicionalment anomenat "Dalt Vila". Ens vàrem assabentar de tot el rerefons històric de la fundació d'Ibòsim, origen de l'actual ciutat d'Eivissa, a principis del S. VI a. de C. pels fenicis. Baixant pel recinte en muralles, vàrem prendre unes vistes extraordinàries sobre la moderna ciutat d'Eivissa, el popular barri mariner i l'illa de formentera. El recinte fortificat fou declarat Patrimoni de la Humanitat, l'any 1999, pels seus singulars valors històrics, arquitectònics i culturals.

D'aquí poquet convocarem els entusiastes de l'orgue per a la ja tradicional sortida del dia 1 de maig, a terres andorranes! Qui s'hi apunta?

Anne Funken

Orgue de la Catedral d'Eivissa

Crítiques de concerts

Les Trio Sonates en concert

Data: 04/11/2006 a les 20:45h
Lloc: Església Parroquial de Cabrera de Mar
Intèrpret: Guido Iotti, orgue
Obres: Les 6 Trio Sonates de Bach

Tots els organistes prou sabem què són les Trio Sonates de Johann Sebastian Bach. La bellesa d'aquestes obres tan vinculades a la dificultat tècnica que Bach pretenia amb finalitats pedagògiques, representa el cim de la carrera, la prova contundent per la qual l'organista demostra el domini complet de l'instrument.

No recordo haver sentit mai, en un concert, un Programa integral de Trio Sonates i per això, com a organista assistent al passat concert del dia 4 de novembre de 2006, em veig amb l'obligació moral d'escriure'n quatre ratlles, sobretot tenint en compte que en el nostre país no hi ha encara un costum arrelat de publicar crítiques de Concerts d'orgue.

Les dificultats tècniques i interpretatives del programa: "Les Trio Sonates de Bach" van fer d'aquest un monumental concert, no només perquè el títol en si prometia un quelcom d' excepcional, sinó per la impecable fidelitat en la interpretació. Els tempos que s'havien d'agafar eren els que s'havien d'agafar. Com dir: "o es toquen així o que no es toquin". I tot amb un efecte explicat amb detall que permetia desvetllar diferents Cantates de Bach, amb tot el seu esplendor, i totes les mostres d'agilitat en el diàleg que fluïa com el riu que no s'atura perquè ha d'anar vers la immensitat del mar. Actitud rigorosa per part de l'organista, en Guido Iotti, Professor de Repertori d'Orgue de l'ESMUC, que va comunicar amb expressivitat bachiana cada fragment de Sonata.

En aquest concert dedicat al conjunt de les sis Sonates, els aplaudiments es van reservar, espontàniament, al final. El dubte inicial del públic, en gran part no expert, era: "no coneixem aquestes obres i... quan sabrem que s'ha acabat?"; doncs cal dir que els assistents, de totes les edats, van demostrar un bon nivell de resposta cultural: els aplaudiments "en massa i sense escalada creixent" evidenciaren un seguiment puntual i una comprensió del desenvolupament.

Aquest va ser el segon concert del Cicle d'Orgue a Cabrera de Mar-2006 i, si bé en el primer concert, a càrrec de Jonatan Carbó, la publicitat no va arribar amb força, tot i ser una actuació molt plausible per al públic, del qual parlava amb entusiasme per la seva varietat, contrast i pel toc bonic de l'intèrpret, aquests elements van ser com una empenta que va atreure nou públic vers aquest darrer, en el qual es triplicà la concurrència, arribant al centenar de persones.

Gràcies a la parròquia per l'orgue, gràcies a en Guido Iotti pel concert i gràcies al públic pel moment.

Carne Godall

Col·laboreu amb El Full Informatiu
full@acorgue.cat

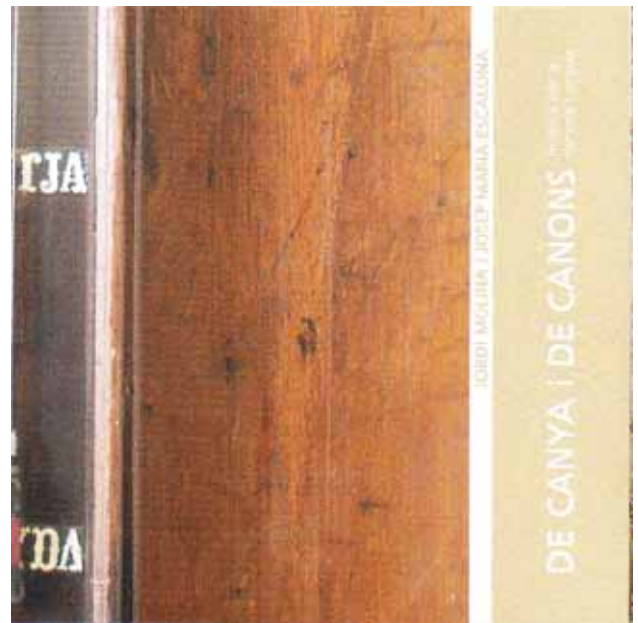
Novetats discogràfiques

De canyes i de canons

Jordi Molina i Josep Maria Escalona, músics amb una destacada trajectòria en els seus respectius instruments, la tenora i l'orgue, han enregistrat un disc compacte on mostren el seu treball de creació i interpretació d'un repertori propi per a aquesta original formació, que combina la canya de la tenora i els canons de l'orgue. En el disc podem escoltar obres dels següents compositors actuals: Xavier Boliart i Ponsa (*1948), Paco Viciano i Martí (*1964), Claude-Henry Joubert i Boulais (*1948), Josep Maria Guinart i Vilaret (*1954), Joan Lluís Moraleda i Perxachs (*1943).

El CD va ser enregistrat els mesos de gener i febrer del 2006 a l'orgue de l'església de Santa Coloma de Farners i editat pel segell discogràfic PICAP. El podeu trobar a les botigues de discs o el podeu demanar per correu electrònic a tenora@telefonica.net. Més informació al lloc web www.jordimolina.cat.

Jonatan Carbó

Petits Anuncis

Venda d'orgue electrònic marca VISCOUNT-JUBILEUM
332 (3 teclats i pedaler complet).
Informació telf. 616.494.343

Cursos d'orgue 2007

Curs d'organistes d'església

27 d'agost a 1 de setembre de 2007
Monestir de Montserrat
Informació: tel. 626.92.44.14

IX Curs d'Orgue del Maresme

27 d'agost a 1 de setembre de 2007
Cabrera de Mar
Informació: tel. 659.138.328
c/e cursorgue@hotmail.com

Concerts

més informació actualitzada a la web de l'ACO: www.acorgue.cat/

Barcelona Catedral	14 de març - 20:00h	Joachim PLIQUETT, trompeta Arvid GAST, orgue	Cicle L'Orgue de la Catedral de Barcelona. Euroconcert
Barcelona Palau de la Música Catalana	23 de març - 19:30h	Oscar CANDENDO, orgue	Cicle d'Orgue al Palau Fundació Orfeo Català-Palau de la Música
Barcelona Catedral	11 d'abril - 20:00h	Davide MASARATI, orgue	Cicle L'Orgue de la Catedral de Barcelona. Euroconcert
Barcelona Palau de la Música Catalana	11 de maig - 19:30h	Heinrich WALTHER, orgue	CONCERT INAUGURAL DEL XXVII CICLE "ELS ORGUES DE CATALUNYA" 2007
Barcelona Catedral	16 de maig - 20:00h	Michel COLIN, orgue	Cicle L'Orgue de la Catedral de Barcelona. Euroconcert

Veus humanes

Fragment del discurs del Papa Benet XVI amb motiu de la benedicció de l'orgue de l'antiga capella de Ratisbona, 13.9.2006

(...) La constitució sobre la sagrada litúrgia del Concili Vaticà II, Sacrosanctum Concilium, posa de relleu que "el cant sagrat i les paraules constitueixen una part necessària o integral de la litúrgia solemne". Això vol dir que la música i el cant són quelcom més que embelliment, si es vol, superflu, del culte religiós. Formen part de l'actuació dins la litúrgia, i encara més, són litúrgia. Per tant, una música sacra solemne, on canta el cor, amb música d'orgue, orquestra i la participació dels feligresos, no és un simple afegit, que emmarca la litúrgia dins un àmbit especial i la fa agradable a l'oïda, sinó que representa un mode important de participació activa en el desenvolupament del culte.

L'orgue, des de sempre i amb raó, es considera el rei dels instruments, donat que recull tots els sons de la creació. Fa ressonar la plenitud dels sentiments humans, des de l'alegria fins a la tristesa, l'alabança i la lamentació. I traspasant l'esfera estrictament humana, com tota música de qualitat, fa entreveure la divinitat. La seva gran varietat dels timbres, des del piano fins a un fortíssim impetuós, fa esdevenir l'orgue un instrument superior a tots els altres. S'hi veuen reflectits tots els àmbits de l'existència humana. Les múltiples possibilitats de registració ens fan pensar d'alguna manera en la grandesa i la magnificència de Déu. En l'orgue, els nombrosos tubs, grans i petits, i els seus registres han de formar una unitat. Si alguns tubs no estan ben entonats, llavors es produeix un desafinament que acaba per ser insuportable. Els tubs de l'orgue també estan exposats a canvis de temperatura així com a factors de desgast.

Això ve a ser una imatge de la nostra comunitat en l'Església. De la mateixa manera que una mà experta ha de vetllar que les disharmonies de l'orgue es vagin transformant en la deguda consonància, així també en el si de l'Església, enmig de la gran varietat de dons i carismes, hem de trobar sempre l'acord per alabar Déu amb l'amor fraternal, mitjançant la comunió en la fe. (...)

Traducció d'Anne Funken

La Carassa

L'orgue a la tertúlia de can Bassas

No estem acostumats que l'orgue aparegui als programes de màxima audiència de la ràdio... Però a vegades hi ha sorpreses! A la tertúlia del Matí de Catalunya Ràdio, programa conduït per Antoni Bassas i capdavanter en la seva franja horària, vam poder escoltar uns escassos minuts dedicats a l'orgue. Abans d'entrar en la discussió de l'actualitat política, en Pere Portabella, que hi participa habitualment els dimarts, al costat d'en Lluís Foix i en Josep Sanuy, va explicar la seva recent descoberta de l'orgue gràcies al rodatge d'una seqüència per a una pel·lícula, que el va fer posar en contacte amb el taller d'en Blancafort a Collbató. Va quedar realment parat del funcionament d'aquest instrument i de la feina dels orgueners catalans, que fins llavors ignorava i així ho va exposar a través de la ràdio:

"(...) és impressionant veure el que significa construir un orgue, veure l'interior, vist així desplegat. És fantàstic i musicalment és increïble com funcionen. Perquè l'orgue funciona a través de l'aire, del vent, de la pressió, tot són com flautes. És insòlit. (...) Abans de fer aquesta pel·lícula no tenia ni idea que tan a prop d'aquí hi havia constructors tan competents."

Edita:

ASSOCIACIÓ CATALANA DE L'ORGUE

Carrer de Rocafort
242 bis, 1r
08029 Barcelona
Tel. 93 321 09 57
Fax. 93 444 38 09
A/e: aco@acorgue.cat
full@acorgue.cat
Horari d'atenció:
(canviarà properament):
Dimarts
de 10:00h a 14:00h.

Consell de redacció:
Anne Funken
Wenceslau Guarro
Jonatan Carbó
Hèctor París

Col·laboradors:
Albert Blancafort
Gerhard Grenzing
Carmen Spaeth
Jordi Molina
Carme Godall

Impress a:

C/Amigó, 62 08021
Barcelona
Tel. 93 209 25 50
e-mail: qc@qualitycopy.net
web: www.qualitycopy.net